

2017-12-15

Landstingsstyrelserna/regionstyrelserna

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om Försäkringsmedicinska utredningar för 2018

Ärendenr: 17/05397

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har vid sammanträde den 15 december 2017 beslutat

att för sin del godkänna överenskommelsen med staten om Försäkringsmedicinska utredningar för 2018

att i en skrivelse informera landsting och regioner om överenskommelsen.

Bakgrund

SKL och Regeringen har haft en överenskommelse om att genomföra försäkringsmedicinska utredningar i form av särskilt läkarutlåtande om hälsotillstånd (SLU) och teambaserad medicinsk utredning (TMU) under perioden 2010-2017 där samtliga landsting/regioner har tillhandhållit utredningar. Samt en överenskommelse om en pilotverksamhet med 7 landsting om att genomföra Arbetsförmågeutredningar (AFU) 2013-2016.

I mars 2014 beslutade regeringen om direktiv till en utredning med uppdrag att utreda och lämna förslag till hur behovet av kvalificerade försäkringsmedicinska utredningar inom relevanta socialförsäkringsområden ska tillgodoses. Där föreslogs att landstingen ges ett lagstadgat ansvar för att utföra de försäkringsmedicinska utredningarna. Betänkandet har remitterats och en övervägande del av remissinstanserna tillstyrker förslaget. Frågan om de försäkringsmedicinska utredningarna ligger dock i "gränslandet" mellan Socialförsäkringsbalken och Hälso- och sjukvårdsregleringen samt innefattar koppling till andra lagstiftningsområden. Det har därför konstaterats att vissa lagtekniska lösningar som föreslogs i betänkandet behöver ses över och omarbetas.

I väntan på att en ny lagstiftning på detta område träder ikraft tecknas denna överenskommelse som gör det möjligt för alla landsting att genomföra de tre utredningsformerna.

Försäkringskassan ansvarar för att flödet av beställningar görs på ett sådant sätt att landstingen ges förutsättningar att utföra sådana utredningar. Fördelning av medel till resp. landstingsområde ska göras utifrån de försäkrades behov av försäkringsmedicinska utredningar och med hänsyn till att det i varje landsting finns förutsättningar att långsiktigt bedriva verksamhet.

Överenskommelsen redovisas i **bilaga 1**.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande

Försäkringsmedicinska utredningar

Överenskommelse mellan staten och
Sveriges Kommuner och Landsting
för 2018

INNEHÅLL

FÖRSÄKRINGSMEDICINSKA UTREDNINGAR	1
1. INLEDNING	3
2. BAKGRUND	3
3. ERSÄTTNING FÖR DE FÖRSÄKRINGSMEDICINSKA UTREDNINGARNA	4
STYCKERSÄTTNING INKLUSIVE TOLK	4
UPPSTARTSERSÄTTNING FÖR AFU	5
CENTRAL ADMINISTRATION	5
UTBILDNINGSINSATSER	5
4. DEN EKONOMISKA OMFATTNINGEN	6
5. GODKÄNNANDE AV ÖVERENSKOMMELSEN	6

1. Inledning

Överenskommelser mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) används för ersättning till landsting som inom föreskriven tid levererar försäkringsmedicinska utredningar efter beställning från Försäkringskassan.

2. Bakgrund

Inom ramen för rehabiliteringskedjan ställs höga krav på kvalificerade medicinska beslutsunderlag i sjukpenningärenden samtidigt som tidsgränserna också ökar betydelsen för Försäkringskassan att snabbt och i rätt tid få tillgång till sådana beslutsunderlag.

För en rättssäker prövning av sjukförsäkringsärenden behöver Försäkringskassan i vissa fall fördjupade underlag i form av försäkringsmedicinska utredningar. Underlagen ska ge en fördjupad beskrivning av sjukdomens konsekvenser för individens funktionstillstånd och förmåga till aktivitet. De kan därigenom ligga till grund för Försäkringskassans bedömning av den försäkrades arbetsförmåga. I vissa ärenden finns det behov av försäkringsmedicinska utredningar som baseras på enbart en läkares utredning, s.k. särskilt läkarutlåtande (SLU). I andra ärenden finns det behov av en teambaserad medicinsk utredning (TMU) med inslag av flera kompetenser inom hälso- och sjukvården. Sedan 2013 finns det även Arbetsförmågeutredning (AFU) som Försäkringskassan kan beställa när prövningen av den försäkrades arbetsförmåga ska ske mot normalt förekommande arbete på arbetsmarknaden.

Regeringen och SKL har sedan 2010 ingått överenskommelser om att ge ersättning till landstingen som levererat försäkringsmedicinska utredningar i form av SLU och TMU.

I mars 2014 beslutade regeringen om direktiv till en utredning med uppdrag att utreda och lämna förslag till hur behovet av kvalificerade försäkringsmedicinska utredningar inom relevanta socialförsäkringsområden ska tillgodoses. Utredningen¹ lämnade i mars 2015 sitt betänkande För kvalitet – Med gemensamt ansvar (SOU 2015:17). Där föreslogs att landstingen ges ett lagstadgat ansvar för att utföra de försäkringsmedicinska utredningarna. Betänkandet har remitterats och en övervägande del av remissinstanserna tillstyrker

¹ FörMed-utredningen (S 2014:09).

förslaget. Frågan om de försäkringsmedicinska utredningarna ligger dock i "gränslandet" mellan Socialförsäkringsbalken och reglerna i Hälso- och sjukvårdslagen samt innefattar koppling till andra lagstiftningsområden. Det har därför konstaterats att vissa lagtekniska lösningar som föreslogs i betänkandet behöver ses över och omarbetas. En promemoria med kompletterande förslag planeras att remitteras under hösten 2017. I väntan på att en ny lagstiftning på detta område träder ikraft tecknas denna överenskommelse.

3. Ersättning för de försäkringsmedicinska utredningarna

Regeringen och SKL är överens om att staten reserverar medel under perioden 1 januari 2018–31 december 2018 för ersättning till landsting som, inom föreskriven tid, levererar SLU, TMU och AFU, efter beställning från Försäkringskassan.

Försäkringskassan ansvarar för att flödet av beställningar görs på ett sådant sätt att landstingen ges förutsättningar att utföra sådana utredningar. Fördelning av medel till resp. landstingsområde ska göras utifrån de försäkrades behov av försäkringsmedicinska utredningar och med hänsyn till att det i varje landsting finns förutsättningar att långsiktigt bedriva verksamhet. Försäkringskassan och landstingen har ett gemensamt ansvar för att minska antalet avbokningar av inbokade utredningar.

Försäkringskassan svarar för att utarbeta rutiner för utredningarna samt uppföljning, beräkning och utbetalning av ersättningen. Ersättningen utbetalas i enlighet med de krav och redovisningsrutiner som fastställs av Försäkringskassan efter samråd med SKL. Utbetalningarna ska göras direkt från Försäkringskassan till Landstingen vid följande utbetalningsdatum:

- 25 maj 2018
- 28 september 2018
- 14 december 2018
- 5 april 2019

Regeringen och SKL är överens om att beställningar av de försäkringsmedicinska utredningar inom ramen för överenskommelsen får göras fram till och med den 31 december 2018.

Styckersättning inklusive tolk

Styckersättning inklusive tolkersättning utgår enligt följande:

Belopp i kronor

Utredning	Ersättning per utredning	Ersättning för tolk per utredning
Teambaserad medicinsk utredning (TMU)	29 400	6 150
Särskilt läkarutlåtande (SLU)	14 900	—
Aktivitetsförmågeutredning (AFU)	16 800	3 300
Utvidgad AFU Psykolog	5 900	2 800
Utvidgad AFU fysio-terapeut/arbetsterapeut	3 100	1 350

För styckersättningarna avsätts 229 050 000 kronor under 2018.

Uppstartersättning för AFU

För de landsting som inte deltagit i pilotverksamheten för AFU men väljer att börja göra AFU utgår en engångsvis uppstartersättning med 200 000 kronor under 2018 förutsatt att en sådan ersättning inte utbetalades till landstinget under 2017. För ändamålet avsätt totalt 1 200 000 kronor under 2018.

Central administration

För att kunna tillhandahålla försäkringsmedicinska utredningar krävs att resurser tas i anspråk från landstingens centrala administration. Ersättning för landstingens centrala administration utges med 1 000 000 kronor till vardera Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen och Region Skåne. För de övriga 17 landsting, som kommer att utföra utredningar, utges motsvarande ersättning med 750 000 kronor per landsting förutsatt att landstinget tillhandahåller utredningar. Avsatta medel för ersättningen för central administration till samtliga landsting för helåret 2018 är 15 750 000 kronor.

Utbildningsinsatser

För utbildnings- och uppföljningsinsatser av personal som arbetar med de försäkringsmedicinska utredningarna får högst 4 000 000 kronor utbetalas för insatser under 2018.

Medlen för att utbilda personal i behörighetsutbildningarna får också användas av Försäkringskassan för att täcka sina kostnader i utbildningsverksamheten.

4. Den ekonomiska omfattningen

Nedan redovisas den totala omfattningen av denna överenskommelse, liksom fördelningen över olika insatser.

Fördelning av medlen inom ramen för överenskommelsen avseende TMU, SLU och AFU, tusen kronor.

Medel till landstingen	2018 Jan-dec
• Styckersättning inkl. tolk	229 050
• Uppstartsersättning AFU	1 200
• Central administration	15 750
• Utbildningsinsatser	4 000
Totalt för överenskommelsen	250 000

Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, anslag 1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen, anslagsposten 9 Försäkringsmedicinska utredningar. Försäkringskassan disponerar medlen.

Godkännande av överenskommelsen

För staten genom
Socialdepartementet

Stockholm

För Sveriges Kommuner och
Landsting

Stockholm

Therese Svanström Andersson
Statssekreterare

Vesna Jovic
Verkställande direktör